

राजस्थान लोक सेवा आयोग, अजमेर

सहायक आचार्य – ज्योतिष (फलित), संस्कृत शिक्षा विभाग के पदों हेतु प्रतियोगी परीक्षा का पाठ्यक्रम

द्वितीयपत्रम्

१. भारतीयफलितज्योतिषस्येतिहासः, संहितापदार्थाः, वेदाङ्गज्योतिषस्वरूपम्, वेदाङ्गेषु ज्योतिषस्य प्राधान्यम्, मुहूर्तग्रन्थानामितिहासक्रमः, जातकग्रन्थानामितिहासक्रमः।
२. तिथिवारनक्षत्रयोगकरणानां परिभाषा तज्ज्ञानञ्च, भद्राविचारः, रवियोगः, सिद्धियोगः, सर्वार्थसिद्धियोगः, अमृतसिद्धियोगः, द्विपुष्करयोगः, त्रिपुष्करयोगः।
३. सौरसावनचान्द्रनाक्षत्रमासानां परिभाषा, व्यवहारे तेषामुपयोगिता च, प्रभवादिसम्बत्सराणां साधनक्रमः।
४. लग्नादिद्वादशभावानां पर्यायवाचकशब्दाः तैः सकाशात् चिन्तनीयाः विषयाश्च, भावानां त्रिकोणादिसंज्ञा, भावानां बलाबलविवेकः।
५. अष्टकवर्गसाधनविधिः, एकाधिपत्यशोधनक्रमः, फलचिन्तने अष्टकवर्गस्य प्रयोजनम्, नष्टजातक-विधिः।
६. स्वरप्रशंसा, स्वरभेदाः, इडापिङ्गलादिश्वासपरीक्षणक्रमः, स्वरभेदेन कर्तव्याकर्तव्यानि कार्याणि।
७. प्रव्रज्यायोगः, लघुपाराशरीरीत्या मारकेशनिर्णयः, स्त्रीजातकफलविमर्शः।
८. रोगचिन्तनक्रमे फलितज्योतिषस्योपयोगिता, हृद्रोगः, नेत्ररोगः, कण्ठरोगः, अर्बुदरोगः (केन्सर), जलोदररोग, पक्षाघातः, कुष्ठरोगः, जन्मान्धरोगः, षट्क्लीबयोगः, अनपत्ययोगः, कुब्जयोगः।
९. सामुद्रिकशास्त्ररीत्या हस्तस्य प्रकाराः, हस्ते ग्रहस्थानानि, करतले शुभाशुभचिह्नानि, विविधरेखाणां नामानि तत्फलञ्च, अङ्गुलिषु शङ्खचक्रादिचिह्नानां फलानि।
१०. आजीविकाविचारः, दशमभावफलचिन्तनम्, दशमभावगतैः सूर्यादिग्रहैः पित्रादिभ्यः धनप्राप्तेः विमर्शनक्रमः, रव्यादिग्रहैः विमर्शनीया आजीविकाविचाराः।

*****

Note: - Pattern of Question Paper

1. Objective type paper
2. Maximum Marks: 75
3. Number of Questions: 150
4. Duration of Paper: Three Hours
5. All questions carry equal marks.
6. There will be Negative Marking.